

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA Z KONTROLI PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA I JAKOŚCI PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH

Warszawa, czerwiec 2015 r.

I. WSTĘP

Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów i praw konsumentów Inspekcja Handlowa prowadziła kontrole wyrobów włókienniczych, takich jak: ręczniki, wyroby pościelowe, pończosznice, metrażowe, konfekcyjne dla dorosłych oraz odzież sportową.

Celem kontroli była ocena prawidłowości oznakowania oraz jakości tego rodzaju produktów, m.in. w zakresie składu surowcowego czy wskaźników użytkowych deklarowanych przez producentów. Ponadto sprawdzano prawidłowość wprowadzenia na rynek wyrobów oraz legalność i rzetelność działania kontrolowanych przedsiębiorców.

Kontrole produktów włókienniczych przeprowadzano w pierwszej kolejności u producentów, importerów oraz pierwszych dystrybutorów (w przypadku obrotu wewnątrzwspólnotowego). W następnej kolejności typowano do sprawdzenia hurtownie oraz duże sklepy specjalistyczne.

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań skontrolowała łącznie 340 przedsiębiorców, w tym:

- 194 placówek detalicznych,
- 88 producentów/pierwszych dystrybutorów, w tym 19 importerów,
- 58 hurtowni.

Kontrolą objęto importowane, a także produkowane w kraju oraz na terenie Unii Europejskiej produkty włókiennicze wykonane z dzianin lub tkanin.

II. USTALENIA KONTROLI

Kontrole przeprowadzone przez Inspekcję Handlową objęły produkty łącznie z 2 477 partii.

W toku kontroli zbadano produkty włókiennicze, takie jak: ręczniki, wyroby pościelowe, pończosznice, metrażowe, konfekcyjne dla dorosłych oraz odzież sportową, wytypowane spośród oferty handlowej kontrolowanego przedsiębiorcy, z czego ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano wyroby z 493 partii (co stanowi 19,9 proc.).

1. Jakość

Inspekcja Handlowa badaniem jakości (w ocenie organoleptycznej i laboratoryjnej) objęła produkty włókiennicze z 2 372 partii wyrobów. Oceniając jakość wyrobów przeprowadzono badania organoleptyczne oraz laboratoryjne. W ramach ww. badań zakwestionowano jakość 167 partii (7 proc.). Badania organoleptyczne, którym poddano 2 003 partii wyrobów polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego wyrobu oraz prawidłowości zaklasyfikowania go do określonego stopnia jakości, jeśli przedsiębiorca je deklaruje, a także ocenie zgodności deklarowanego wymiaru wyrobu z rzeczywistym. W toku tych badań uwagi wniesiono do 25 partii, stwierdzając, m.in.

niezgodne z deklarowanymi wymiary wyrobów, niestaranne wykończenia, dziury wzdłuż szwów łączących poszczególne elementy wyrobu, w tym 20 partii z uwagi niezgodne z deklaracją wymiary wyrobów.

Jakość kontrolowanych wyrobów konfekcyjnych oceniano również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców lub pod względem zgodności z normą, lub innym dokumentem normalizacyjnym zadeklarowanym przez przedsiębiorcę, przeprowadzając badania laboratoryjne.

W ramach prowadzonej kontroli, przeprowadzono badania laboratoryjne wyrobów z 385 partii, kwestionując jakość 142 partii (36,9 proc. zbadanych).

Tabela 1. Wyniki badań laboratoryjnych pobranych do badań produktów włókienniczych

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Odsetek partii zakwestionowanych
ręczniki	48	10	20,8
wyroby pościelowe	48	15	31,3
wyroby pończosznice	49	34	69,4
wyroby metrażowe	48	20	41,7
wyroby konfekcyjne dla dorosłych	96	31	32,3
odzież sportowa	96	32	33,3
Razem	385	142	36,9

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Specjalistyczne Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej UOKiK w Łodzi przeprowadziło badania w zakresie:

- składu surowcowego,
- wskaźników użytkowych,
- wymiarowania.

Po uzyskaniu wyników badań laboratoryjnych zakwestionowane wyroby zostały dobrowolnie wycofane z obrotu w celu dokonania poprawy oznakowania. Niektórzy kontrolowani podejmowali działania mające na celu, m.in. wycofanie wyrobów z obrotu i przekazanie ich producentom. Ponadto do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek

polski skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia.

a) Skład surowcowy

Badaniami laboratoryjnymi pod względem składu surowcowego objęto 385 partii wyrobów, z czego zakwestionowano 131 partii (34 proc. zbadanych), w związku z niespełnieniem wymagań zawartych w obowiązujących przepisach prawa¹ czy niezgodnością z deklaracją przedsiębiorcy. Odsetek wyrobów zakwestionowanych względem zbadanych laboratoryjnie w powyższym zakresie, w zależności od grupy asortymentowej przedstawiał się następująco:

- 65,3 proc. – wyroby pończosznice (49 partii zbadanych, 32 zakwestionowanych),
- 37,5 proc. – wyroby metrażowe (48 partii zbadanych, 18 zakwestionowanych),
- 33,3 proc. – odzież sportowa (96 partii zbadanych, 32 zakwestionowanych),
- 32,3 proc. – wyroby konfekcyjne dla dorosłych (96 partii zbadanych, 31 zakwestionowanych),
- 20,8 proc. – wyroby pościelowe (48 partii zbadanych, 10 zakwestionowanych),
- 16,7 proc. – ręczniki (48 partii zbadanych, 8 zakwestionowanych).

Niezgodny z deklarowanym skład surowcowy najczęściej kwestionowany był w wyrobach produkcji krajowej oraz z importu.

b) Wskaźniki użytkowe

Jakość kontrolowanych wyrobów włókienniczych oceniono również pod względem zgodności rzeczywistych wskaźników użytkowych z deklarowanymi przez przedsiębiorców lub określonych w normie lub innym dokumencie normalizacyjnym deklarowanym przez przedsiębiorcę. Przedsiębiorcy przedstawili komplet dokumentów tylko w przypadku 28 partii ocenianych wyrobów, zawierający odniesienie do wymagań określonych w Polskich Normach lub deklaracje własne, dotyczące wskaźników użytkowych (np. zmiany wymiarów po praniu, odporności wybarwień na pranie, pot alkaliczny i kwaśny, wodę, tarcie mokre i suche, wartości wskaźnika technologicznego maksymalnej siły zrywającej). W wyniku badań laboratoryjnych poddano ocenie ww. 28 partii wyrobów, stwierdzając nieprawidłowości w przypadku 11 partii, z uwagi na niezgodne z deklaracją przedsiębiorcy wartości wskaźnika użytkowego zmiany wymiarów po praniu i suszeniu, wartości wskaźnika technologicznego maksymalnej siły zrywającej w kierunku wzdłużnym i poprzecznym, odporności na tarcie suche i mokre, odporności na działanie potu alkalicznego i kwaśnego oraz wody (komplet pościeli z kory, poszwy, tkaniny).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylenie dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz. U. UE.L.2011 Nr 272, s.1 z późn. zm.).

c) Wymiarowanie

Ponadto poddano ocenie wyroby ze 114 partii pod kątem zgodności rzeczywistych wymiarów wyrobów z deklarowanymi. W tym zakresie zakwestionowano wyroby z 11 partii i były to wyroby pościelowe, pończosznicze, ręczniki i metrażowe.

Wskaźniki użytkowe, jak również nieprawidłowości w zakresie rozmiaru wyrobów kwestionowane były w wyrobach produkcji krajowej oraz z importu.

2. Oznakowanie

Inspekcja Handlowa przeprowadziła kontrolę 2 379 partii wyrobów w zakresie oznakowania produktów włókienniczych.

Prawidłowość oznakowania wyrobów włókienniczych sprawdzono pod względem zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu *w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych*² w szczególności z art. 14 ust. 1, zgodnie z którym udostępniane na rynku wyroby włókiennicze opatruje się etykietą lub oznakowuje, aby poinformować o ich składzie surowcowym. Etykiety i oznakowanie wyrobów włókienniczych muszą być trwałe, czytelne, widoczne i łatwo dostępne, a w przypadku etykiet - starannie przymocowane.

W wyniku oceny oznakowania wyrobów włókienniczych zakwestionowano w sumie wyroby z 375 partii (15,8 proc. poddanych ocenie wyrobów w tym zakresie). Wyroby te kwestionowane były głównie ze względu na³:

- niezgodne z rozporządzeniem nazewnictwo włókien zawartych w składzie surowcowym - 266 partii,
- brak oznakowania w języku polskim – 20 partii,
- brak informacji o składzie surowcowym – 15 partii,

oraz ze względu na inne nieprawidłowości w zakresie oznakowania zakwestionowano 83 partie wyrobów włókienniczych.

Kontrolowani, po zapoznaniu się z uwagami inspektorów oraz obowiązującym stanem prawnym, podejmowali z własnej inicjatywy działania naprawcze wobec kwestionowanych wyrobów, poprzez niezwłoczne uzupełnianie brakujących informacji lub usuwanie niewłaściwych oznaczeń, jak również zobowiązywali się do niezwłocznego dokonania takich działań.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylene dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz. U. UE.L.2011 Nr 272, s.1 z późn. zm.),

³ niektóre partie wyrobów włókienniczych kwestionowane były z kilku powodów

Ponadto, do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski, skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia. Do części dostawców kwestionowanych wyrobów skierowano pisma w celu ustalenia przedsiębiorców wprowadzających wyroby do obrotu.

3. Pozostałe ustalenia kontroli

3.1. Legalność prowadzonej działalności

W toku prowadzonych kontroli inspektorzy sprawdzali zgodność prowadzonej działalności gospodarczej z zakresem określonym w zaświadczeniu w treści wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). W czterech przypadkach stwierdzili nieprawidłowości, które polegały na:

- w dwóch przypadkach niedokonaniu wpisu polegającego na określeniu przedmiotu działalności gospodarczej zgodnie z PKD⁴,
- niedokonaniu zmian w zaświadczeniach o wpisie do rejestracji działalności gospodarczej polegających na uaktualnieniu miejsca prowadzenia działalności gospodarczej,
- przedmiot działalności firmy zarejestrowanej w KRS był określony wg. nieaktualnej PKD.

3.2. Prawidłowość oznakowania wyrobów ceną

W placówkach prowadzących sprzedaż detaliczną sprawdzono również, czy sposób uwidaczniania cen jest zgodny z przepisami:

- ustawy o cenach⁵,
- ustawy o informowaniu o cenach towarów i usług⁶ - dotyczy kontroli prowadzonych po 25 lipca 2014 r.,
- rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży⁷.

Prawidłowość oznaczenia produktów cenami zbadano u 209 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż detaliczną. W 7 placówkach stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na:

- braku wywieszek cenowych,
- braku jednostek miar przy cenach jednostkowych,

⁴ Polska Klasyfikacja Działalności (PKD).

⁵ Ustawa z 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. z 2013 r. poz.385).

⁶ Ustawa z 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2014, poz. 915).

⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z 10 czerwca 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. Nr 99, poz. 894, z późn. zm.).

- braku przekreślonej ceny dotychczasowej oraz informacji o okresie obowiązywania obniżki, a także jej przyczynie przy wyrobach przecenionych.

Kontrolowani jeszcze w trakcie kontroli uwzględnili zastrzeżenia inspektorów dotyczące nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów o cenach.

Osoby odpowiedzialne za powyższe nieprawidłowości ukarano mandatami karnymi za popełnienie wykroczenia z art. 137 § 1 Kodeksu wykroczeń, postawiono żądania usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz zastosowano pouczenia z art. 41 Kw. W przypadku 2 przedsiębiorców, u których stwierdzono nieprawidłowości, w związku kontrolą prowadzą już w okresie obowiązywania przepisów nowej ustawy o *informowaniu o cenach towarów i usług*, wojewódzcy inspektorzy inspekcji handlowej wszczęli postępowania administracyjne, w sprawie nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 6 ww. ustawy. W wyniku prowadzonych postępowań nałożono kary pieniężne na sumę 2 000 zł.

Do kontrolowanych przedsiębiorców skierowano wystąpienia pokontrolne, w których wskazano stwierdzone nieprawidłowości.

III. PODSUMOWANIE

Kontrole przeprowadzone przez Inspekcję Handlową, wykazały szereg nieprawidłowości wykazując w przypadku 19,9 proc. wszystkich skontrolowanych wyrobów włókienniczych różnego rodzaju nieprawidłowości (w 2013 r. – 28,3 proc). Niezgodności ujawniono zarówno wśród wyrobów pochodzących z importu (20,1 proc. zakwestionowanych partii), jak i produkcji krajowej (19,1 proc. zakwestionowanych partii). Produkty te, kwestionowane były głównie ze względu na niewłaściwe oznakowanie oraz niezgodny z rzeczywistym skład surowcowy, przez co konsumenci byli wprowadzani w błąd, co do jakości i składu oferowanych wyrobów. Niepokojący jest fakt, że aż 34 procent zbadanych wyrobów w zakresie składu surowcowego, posiadało skład surowcowy niezgodny z deklarowanym, a ten parametr, poza ceną, jest często brany pod uwagę przy zakupie wyrobów włókienniczych.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli w wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej podjęto następujące działania:

- wydano 2 decyzje na podstawie art. 6 ustawy o *informowaniu o cenach towarów i usług* nakładające na przedsiębiorcę kary pieniężne w łącznej wysokości 2 000 zł,
- nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 700 zł,
- zastosowano 5 pouczeń w trybie art. 41 Kodeksu wykroczeń,
- sformułowano 28 żądań zmierzających do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości.

Wyniki kontroli dały również podstawę do wystosowania 213 wystąpień pokontrolnych do dostawców kwestionowanych wyrobów, informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Większość kontrolowanych przedsiębiorców niezwłocznie po zapoznaniu się z wynikami kontroli, podejmowało dobrowolne działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyło to głównie produktów włókienniczych niewłaściwie oznakowanych i polegało na dokonaniu jeszcze w czasie kontroli zmian oznakowania produktów lub zobowiązaniu się do jego poprawy w jak najkrótszym możliwym terminie.

Liczba stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości może świadczyć o tym, iż producenci oraz importerzy nie dokładają należytej staranności w celu prawidłowego oznakowania wyrobów, nie prowadzą badań laboratoryjnych, często kierują się tylko zapewnieniem dostawcy, co do składu surowca użytego do produkcji. Powyższe może uchronić konsumentów przed kupowaniem produktów niepełnowartościowych, złej jakości i jednocześnie pozwoli im na podjęcie prawidłowych decyzji przy zakupach.

Przeprowadzane przez inspektorów kontrole mobilizują przedsiębiorców do lepszego zapoznania się z obowiązującymi przepisami w zakresie jakości i oznakowania wyrobów włókienniczych, a w następstwie – stosowania tych przepisów z korzyścią dla interesów słabszych uczestników rynku.